

บทคัดย่อ

งานวิจัยแนวทางการฟื้นฟูการทำนาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านท่าช้างและบ้านทะเลน้อย ตำบลพนาสูง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการทาง การเกษตรและรูปแบบการทำนาของชุมชน เพื่อศึกษาผลกระทบของการทำนาแบบใหม่ ต่อความมั่นคง ทางด้านอาหารในระดับครัวเรือน และระดับชุมชน เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการทำนา เพื่อหาแนวทางการฟื้นฟูการทำนา โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในการศึกษาวิจัยพบว่า การทำนาในปัจจุบัน ชุมชนเริ่มมีความสนใจในการลดต้นทุนและหันมา ใช้ภูมิปัญญาในอดีตมากขึ้น เนื่องจากได้รับรู้ถึงปัญหาในปัจจุบัน และได้รับรู้แนวทางในการแก้ปัญหาใน การทำนา ซึ่งการทำนาที่ผ่านมา มีการพึ่งพิงปัจจัยการผลิตจากภายนอก ทำให้มีต้นทุนสูง เนื่องจากทำ เพื่อตอบสนองต่อตลาด โดยไม่คำนึงถึงการช่วยเหลือกันในชุมชนและเอื้อเพื่อต่อสิ่งแวดล้อม

การทำกิจกรรมในการเก็บข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน และเอื้อเพื่อต่อสิ่งแวดล้อม ทำ ให้ชุมชนมีความตื่นตัว และเห็นความสำคัญให้การสนับสนุนด้วยดี และข้อมูลบางส่วนชุมชนก็นำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนบ้างแล้ว

สถานการณ์การทำนา แนวโน้มในการนำภูมิปัญญามาใช้ จะต้องมีมากขึ้น เนื่องจากทาง ภาครัฐให้การสนับสนุนการทำนาอินทรีย์ ซึ่งเป็นทางออกได้อีกวิธีหนึ่ง

บทเรียนจากการทำงานวิจัยที่ผ่านมาคือ การประสานงานและประสานความร่วมมือกับชุมชน ต้องมีจุดยืน และหนักแน่น และยืนยันความคิดของตนเอง ไม่มีแนวคิดแบบสำเร็จรูป เพราะที่ผ่านมา แนวคิดแบบสำเร็จรูปมักคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้ในด้านเศรษฐกิจมากกว่ามองในแง่อื่น ส่วนชุมชนมัก มองในด้านวัฒนธรรม การดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติเป็นหลักจะทำให้เกิดความสมดุล

สิ่งที่นักวิจัยได้รับจากการศึกษา คือ ทีมวิจัยรู้จักการใช้กระบวนการทำงานมาประยุกต์ให้มีความ เหมาะสม เข้าใจหลักการการทำวิจัย และความสำคัญของการทำวิจัย ได้สร้างองค์ความรู้ให้กับทีมวิจัย ได้มาก และสามารถใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนได้จริง